Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Maria Alzelai Irazola

Bergara, Gipuzkoa (1908-2000)

Aurkibidea

Biografia

San Migel auzoko Saizabalen jaioa, gerora Bergarako Mizpirualde egoitzan bizi izan zen.

Zintak

BER-077

- **Proiektua**: Linua, ehuna eta artilea
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Isazelaia Igartua, Jaione
- **Data**: 1995-01-01
- **Iraupena**: 63 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Transkribatzailea(k)**: Agirrebeña, Aintzane

Pasarteak

1. Emakumezkoen arropak

- **Erref**: BER-077/007
- **Iraupena**: 0:03:06. **Hasi**: 00:23:38. **Bukatu**: 00:26:44
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:
Emakumezkoen arropak. "Txanbria" eta gona; amantala. Buruko zapia. Zapatak kalera jaisteko; abarkak. "Bortzeiak", botak giltzekin azpian.

Transkripzioa
- Ba, oin tela... amantalak izeten... Orduan mantal barik iñor ez zan ibiltzen. Txanbria. Nik neure ama be ikusi dot txanbria eta goniakin.
- Txanbria?
- Txanbria eta gonia.
- Zelakua zan txanbria?
- Ba, loratxodun batzuk azula, estanpauta.
- Oingo baserrittar jantzixen tipokua?
- “¿Cómo?”
- Oingo baserritar jantzixen tipokua...?
- Bai, horixe.
- Oin tipikua jazten dana...
- Bai, ointxe jazten dana.
- Ya, holakua. Eta gonia berdiña zan?
- Berdiña. Amantal beltza... Oin, amantala ez dakit ze zan, ze klase zan edo ze zan. Amantala, amantal beltza.
- Oseake...
- Gonia eta txanbria eta amantala.
- Bai. Tokillaik ez. Osea, pañeloik ez...
- Ez.
- Hori oin jazten danori ez...
- Ez.
- Ta buruan-ta pañelua be ez...
- Gure amak ez, baiña gure auzuen amandria zeuanak bai.
- Jazten zeban?
- Jazten zeban. Bueno, baiña nere amandriak be bai.
- Bai. Moñua batzen...
- Bai.
- Moñua.
- Moñua.
- Eta zelakuak izeten... zurixak ala beltzak?
- [Harek] beti beltza. Nik beltzakin ezautu dot bixak, e, amandre bixak.
- Eta gero galtzak?
- Galtza beltzak erutaen giñuzen, punto inglesa.
- Ya, zuek... Eta amak-eta be bai?
- Baitta.
- Baitta. Eta artilezko galtzaik ez?
- Nik ez dot ezautu. Aittak bai artillezkuak eruaten zittuan lanerako be bai eta bestela ibiltzeko be bai, basarrixan ibiltzeko be bai.
- Eta zapatak?

- Zapatak kalera etorteko.
- Eta basarrirako albarkak?
- Abarkak.
- Eta zuek be bai zapatak?
- Zapatak eta alpargatak. Nik ez dot abarkaik eruan.
- Zera ezautu dittuzu, bortzeiñak?
- Bortzeix... E?
- Bortzeiñak.
- Bortzeixak esaten...
- Bortzeixak.
- Bortzeixak dia? A, bai, e?
- Horrek izeten zien botak zerekin giltzekin azpixan.
- Ya... Eta zelakua... suelia zelakua zeuken egurrezkua ala, giltzekin izateko?
- Ez, narrua edo izengo zan. Narrua zan.
- Eta giltzak zeuzken?
- Giltzak zeuzken.
- Eta botak noraiño? Honaiñokuak ala...?
- Botak korrientiak zian, ointxe egoten dian moduko botak.
- Zuk zela... Bortzegixak ezautu dittuzu ala?
- Bortzegik. Bai. Eta seguro... Bueno, seguro... pentsatzen det oraino goma-klase... gomia izango zan baiño oain bezela ez. Baiño segurasko zeakin baldin bazijozten, tatxuelakin edo zerakin izango zan kubiertazkoa izango zuen suelea. Lehenao kubiertea erabiltzen zan. Kubierta ezautzen [dezu materiala], ezta?
- Bai, bai, bai.
- Nik pentsatzen det kubierta izango zutela [haik]...
- Azpixan?
- Hola, zerakin eramateko, beste iltze hoiekin eramateko.

2. Antzinako arropak zelakoak izaten ziren

- **Erref**: BER-077/012
- **Iraupena**: 0:03:44. **Hasi**: 00:46:04. **Bukatu**: 00:49:48
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:
Barruko arropa. Antzina "kamisia" eta gorontza bakarrik erabiltzen zen. Lana, ordurik gabe. Zenbat irabazten zuten.

Transkripzioa
- Eske lehen barruko erropia...
- Dotore ibiltzen zan, ezta? Barruko erropa dotorea ibiltzen zan, ezta?
- Bai, ez zeuan... nik ez dot erropa zatarrik neuk ezautu.
- Eta kuleruan ordez ze jazten zan?
- Pantaloiak.
- Pantaloiak...
- Bai. Eregixak.
- Ereixak? Eta zelakuak... zelakua zan?
- Ba, hamen estutxuaue eta bordautxua ipini hamen eta josten jakon, ba,

hamendik honaiñokua. Josi alde bixek eta, gero, hamendik gorakua alkarri josi eta dobladillua hartzen zan ta pantaloiak.
- Zurixak baitta?
- Zurixak, zurixak.
- Algodoizkuak…
- Barruko erropia zurixak.
- Baiña lehen-lehen ez zeben erabiliko sujertadoreik be, lehen kamisia bakarrik erabiliko zan…
- Ta gorontza.
- Ta gorontza.
- Gorontzak igual eukiko zeban forman bat. Ez dakit. Gerrittik… gerrixa […] ez naiz akordatzen.
- Zuk kapaik ezautu dozu? Kapaik? Badia, ba, kapainguak eta izaten zian, ba? Kapainguak eta harek kapak eingo zttuen edo? Ez dozu ezautu…
- Horrek [San Antonion] Kapaiñanekuak. Ezautu giñuzen kapaiñanekuak. […]
- Baiña ez dakizu kapaik eitten zan…
- Ez, ez, ez.
- Zuk abrigua?
- Guk ointxe jazten dan erropia, iguala, beste modu batekua, ezta? Baiña bardiña.
- Abrigua eta…?
- Abrigua, trajia, igual-igual, ointxe eitten dan bezela.
- Kapaindi edo hori… enteratu behar naiz, zeozer entzunda nago ni horretaz. Ez det uste prezeski —nik entzun… zeozer gogoratzen naizenez— kapatik ote datorren. Nik entzun deten bersion, e!
- Ez dozu uste?
- Ez det uste kapatio datorrenik. Beste zeozer entzunda ote nago. Oain esan dezunez…
- Ya, ya, ya akordau erain dotsut.
- Bai, bai, ta ya ke hortan gean…
- Kapaiñanekua bizi da Gallastegi, San Pedro kalian, dendia…?
- Bai, onbre, ni juten naiz horrengana!
- Hori…
- Gallastegi, “Confecciones Gallastegi”?
- “Confecciones Gallastegi”.
- Bai.
- Hurrengo atian bigarren pisuan bizi da Kapaiñanekua, “que ya tiene noventa y tantos años”.
- [Igual]…
- “Tiene [igual”].
- “Tiene que ver…”, osea, Gallastegikin zerikusirik badauke horrek?
- Ez.
- Eta, zera, lana asko eitten ziñuen? Lan asko eukiko ziñuen…
- Lana? Edozein ordura arte! Hamarrak arte igual! Ordurik… Guk ez dogu ordurik ezautu!
- Ze diferente, ezta?
- Ke, ba! Oingo moduan zortzi ordu ta? Ke, ba! Hamar ordu, hamabi ordu be igual ta […] hurrengo gutxiao ta…
- Zera, eta gero kobrau zela eitten ziñuen?
- Ba, ni hasi nitzanian […] josten "dos cincuenta".
- "Dos cincuenta" zer?
- Egunian.
- Eguneko…
- Bai.
- Jana?

- Bazkaldu bertan.
- Bertan. Ta afaldu be bai?
- Bai, ondo zetorrenian, berandu zanian; goiz zetorrenian ezebez.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-19

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com